

SZERDA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben hához hardoa: Vidékre postai szállítással.
 Egész évre . . . 72 korona Egész évre 84 korona
 Negyedévre . . 18 korona Negyedévre 21 korona
 Egyes szám ára 30 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség kéziratok vizsgálatára nem vállalkozik. Előfizetések és hirdetések kiadóihoz intézendők.

A közeli napokban ötven francia tiszt és ezer főnyi légénység érkezik Budapestre.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) A hadügyminiszter értesítette a fővárost, hogy a közeli napokban ötven francia tiszt és ezer főből álló légénység érkezik Budapestre. A főváros tanácsa mai ülésén foglalkozott a bejelentéssel és azt tudomásul vette, egyben elhatározta, hogy a légénységet a Andrássy kaszárnyában helyezi el, a tisztek elhelyezésére vonatkozólag pedig később fog dönteni.

Világforradalom.

A forradalmat, mint az egyszer elindított lavinát, megállítani fegyveres erő sem képes. Már egymásután kapjuk a híreket, hogy ott is fellángol, ahol ellenünk fegyverül akarták felhasználni. A német tengerészek forradalmi bizottsága az egyik hír szerint összeköttetésben áll az angol matrózokkal. Ha pedig ez igaz, úgy az angolok büszkesége és hatalma: a flotta nemsokára vörös lobogót huz fel árbocára.

Franciaországban két napja, hogy nyíltan kitört a munkásság mozgalma és rohamosan fejlődik. Itt nincs ugyan király, de a kormányt valószínűleg elfogja söpörni.

A fronton a francia katonatanácsok már együtt tárgyalnak a német katonatanáccsal. Ez az új idők jele. Ezen az uton haladva a békének csakugyan meg lesz az egymást megértő, a nemzeteket szövetségbe tömörítő hatása: Caillaux és a többi pacifista munkásvezérek szabadonbocsátását követelik a tanácsok. Hollandián keresztül már Clemenceau lemondásáról is érkezett jelentés.

Az olasz forradalom a VI-ik hadsereg körében nyíltan kitört és innen vágatott át a többi csapatokhoz. Svájc már ez egész hadsereg fegyelmének felbomlását adja tudtunkra.

Németországban az átalakulás is német módon, keményen történt. Ott az utcai harcokba már az ágyuk hangja is belevegyült. Berlinben az utcákon több ágyut állítottak fel, melyek gránátokat lőttek azokra az épületekre, honnan az ellenforradalmárok lövöldöztek.

Tegnap híradás a császárt, a trónörököszt és a császárnét Hollandiába szöktette. Ezzel szemben Amsterdam hitelt érdemlő forrásból (?) közli ma, hogy a német trónörököszt agyon-

lőtték. Berlin pedig jelenti, hogy a császárné, a trónörököszt és gyermekei a Potsdamban megalakult katonai és munkástanács védelme alatt a kastélyban teljes biztonságban vannak.

Az első hullámtörődés veszélyén Berlin túl van. A sztrájkot befejezték, az élelmiszer- és nyomaizemek a munkát megkezdték. Az esetlegesen fellépő anarchiától maga az entente is fél, azért tudomásukra adták, hogy bolsevik Németországgal nem tárgyalnak, mert ebben az esetben nem lenne Németországban olyan kormányhatalom, amelynek tekintélye és tartóssága eléggé biztosítva lenne. Az entente hivatva érezné magát arra, hogy ebben az esetben bevonuljon Németországba és helyreállítsa a rendet.

Mára már a szász királyt is megfosztották a trónjától.

*

Nálunk a kormány körtáviratban tudatja a világ összes népével, hogy a csehek a magyar fegyverletét dacára hadsereggel nyomulnak be Magyarország területére és olyan részeket is elfoglalnak, ahol magyarok laknak. Mintegy két-három millió magyart szándékoznak a csehek így imperiumuk alá vonni, ami nemcsak hogy jogtalan, de igazságtalan is. Ezt a körtáviratot a mai napon elküldik Svájcba, ottani delegációkhoz, akik azután rendeltetési helyére juttatják.

Ha pedig ez nem sikerül, nem lesz más mód, mint megint fegyvert fogni és testiünkkel védeni. Károlyi Mihály gróf maga közönséges betörésnek minősíti, mivel a szerződés nyílt megsértésével magyarlakta országreszket foglalnak el. „Mi ölbeteit kézzel nem nézhetjük a csehek portyázását Magyarországra földjén és legyveres erővel is megvédjük az országot a nemzetközi jogba ütköző támadás ellen.”

Romániával is gyűlik a bajunk. A kormány romániai magyar követé Sztojanovics századost nevezte ki, aki pár nappal ezelőtt Jassiban megjelent a román kormány elnökénél és tolmácsolta a független, önálló ma-

gyar népkormány üdvözlését. Románia miniszterelnöke igen szívélyesen fogadta követünket, kijelentette azonban, hogy mint külügyminiszter csak akkor ismeri el Magyarországot önálló, független államnak, ha az egész entente is elismeri. Kijelentette továbbá a román miniszterelnök, hogy amíg Magyarország a volt osztrák-magyar monarchiától formálisan el nem szakad, különügyi képviselőre jogosult államnak nem ismeri el Magyarországot.

Románia állítólag már mozgósít is. 26-52 éves korig mindenkit behív.

Megbízható értesülés szerint azonban a mozgósítás határozottan Németország ellen irányul s a célja elsősorban az, hogy a német katonai közigazgatásnak a fő vasutvonalon felhalmozott megbecsülhetetlen értékű élelmiszer és gyapjukészletének elszállítását megakadályozza. A német megszálló hadsereg ma vonul ki Romániából.

Ma proklamálják Nagyváradon a köztársaságot.

A Magyar Nemzeti Tanács tudvalevőleg felhívta az ország valamennyi városában és községében alakult Nemzeti Tanácsokat, hogy nyilvánítsák ki sürgősen: köztársaság vagy királyság legyen-e Magyarország jövőbeni államformája. Ez a megnyilatkozás Nagyváradon az itteni Nemzeti Tanács ma este 6 órakor tartandó ülésén fog megtörténni.

A Nemzeti Tanács ezen a mai ülésén fogja kimondani, hogy Nagyvárad városa egy szívvel, lélekkel a Magyar Köztársaságot kívánja. Azt a Magyar Köztársaságot, amely hivatva van arra, hogy a királyság által örvénybe vezetett nemzetet egy jobb, szebb jövő, egy új ezer év felé vezesse.

A Nagyváradai Nemzeti Tanács az

ülésre vonatkozólag a következőket közli:

Nagyvárad Nemzeti Tanács végrehajtó bizottsága felhívja a Nagyvárad Nemzeti Tanácsot, annak munkás, polgári és katonai tagjait, hogy ma, *szerdén este 6 órakor* a városháza nagytermében megtartandó rendkívüli fontos ülésünkön teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Az ülésen az egész város közönségét képviselő küldöttek állást fognak foglalni a kormányforma tekintetében, hogy kívánja-e a város közönsége a független, magyar köztársaságot, vagy sem?

Ezenkívül a végrehajtó bizottság beszámol eddigi működéséről, átadja az ügyek adminisztrálását az illetékes városi hatóságoknak. Az ülésen minden érdek-képviselő egy egy küldöttjének, valamint a városi tanács tagjainak az időközben mérten jogukban áll felszólalni.

Ugyanekkor a munkásság a városháza előtt nyilvános gyűlésen közvetlenül is kifejezi a nép akaratát.

Nemzeti Tanács
Nagyvárad.

Magyar katonák sorsa Ukrajnában.

Ruha nélkül, mezitláb jönnek haza.

Még nem is olyan régen, három négy héttel ezelőtt úgy gondoltuk mindnyájan, hogy a harctérről hazatérő ezredek diadalmenetben, virágos és zsebkendőlobogtatás között fognak bevonulni. Az egész háború alatt ennek a pillanatnak nagyszerűsége tartotta bennünk a lelket, azt vártuk, reszketve, boldogan, sokszor minden bánatot felejtve. Ha majd hazajönnek! Vártuk a békét, hogy visszaadja a munkáskezeket, vártuk, hogy újra megölelhessük azokat, akik kedvesek nekünk. És azt reméltük, hogy diadalmasan, könnyeink sarában taposva vonulnak végig az utcákon, még akkor is, ha elvesztették a háborút.

Az események, amelyek az egész világot lángba borították, megfosztottak ettől az örömtől. Európa minden sarkán tüzek gyúltak és a forradalom piros fényénél elvakult szemekkel, a meglepetés nagyszerű döbbenésével a lelkünkben állunk és szomorúan látjuk, hogy szikra nem kíméli a hazatérőket sem, meggyújtja rakétájukat és levetkőzteti őket meztelenre.

A felfeszített indulat nem néz embert. Pusztítani akar, elsöpörni, ami van és romot csinálni, vért szagolni, könnyet kötetelni, szomorúságot szomorúsággal tetőzni. Pedig olyan egyformák a vetkőztetők a levetkőztettekkel! Mind a ketten nyomorult, fáradt katonák, akik pihenni akarnak.

És mégis!

Egyenként vagy tízes huszas csoportokban jönnek haza a frontról a katonák Olaszországból, Ukrajnából, a franciafronttól és mindenünne. Valamennyien kifosztva, csaknem meztelenül. Osztrákok, horvátok, rutének, románok fosztogatják őket és ők, a mártírok szótlanul tűrik.

Pongrácz Lajos a nagyvárad 4. honvéd gyalogezred hadnagya, két nappal ezelőtt érkezett meg Ukrajna Schmerinka nevű városából. Tépetten, rongyosan, mezitláb jött meg mert őt, mint annyi százazret, utközben egész a magyar határig rabolták.

Pongrácz hadnagy a következőket mondta tudósítónknak:

— Függetlenül a magyarországi eseményektől Ukrajnában október 28-án tört ki az osztrák és magyar csapatok között a forradalom. A megszálló hadtest parancsnokát, Hoffmann tábornagyot és egész vezérkarát fogták el legelőször. Ugyanakkor a magyar

legénységű 6. közös huszárezred azt követelte, hogy azonnal szállítsák őket haza. A keleti hadseregparancsnokságnak sikerült Winiczára menekülni. A fellázadt katonák — kevés kivétellel jugoszlávok — megrohanták a raktárakat és kirabolták. Hoffmann tábornagy és a tisztikar ezalatt egy szobába zárva várta a megalakult katonatanács ítéletét. — Volt közöttünk egy Vanicsek nevű jugoszláv főhadnagy, aki tudott magyarul is és aki az egész forradalomnak értelmi szerzője volt. Ez a Vanicsek mentette meg kevés kivétellel a tiszteket. A raktárakból elszedett rumtól részeg katonák ugyanis bombát akartak bedobni a szobákba, aztán majd pedig gépfegyverrel akartak összelőni bennünket.

— Nagynehezen sikerült a vasútállomáshoz menekülni, ahol egy marha kupában gyömöszöltek valamennyiünket Hoffmann tábornagy feleségével és két fiatal leányával együtt. Egy hordó rumot adtak utavalónak és védelmünkre négy géppuskát, meg pisztolyokat. Amikor a vonat elindult Schmerinka már égett és minden utcából erős puskaüz volt hallható. A részeg bolsevikiek legyilkolták a félvárost.

— Először Lemberg felé mentünk. Egy napi ut után azonban vissza kellett fordulni, mert Lemberg már ukrán kézen volt és a vasuti sineket nagy darabon felszedték. Beszarábia felé jött most a vonat. Nowosieliza állomásán sortűzzel fogadtak a bolsevikiek, mert épen a kicserélő állomás raktárát akarták kifosztani és féltek, hogy a vonaton érkezők megakadályozzák őket, ami meg is történt. A barátságtalan fogadtatásra a mi 4 géppuskánk is megszólalt és a bolsevikiek szétfutottak. Másnap éjjel nyílt pályán állította meg egy banda a vonatot és minden puskát, pisztolyt és gépfegyvert elszedtek.

— Csernovitzba nem lehetett bemenni. A város több helyen égett és az utcákon román és ukrán katonák és civilek ölték egymást. Kolomeánál minden élelmiszert, ökröket lovakat és a nagyobb tárgyakat szedték el az utasoktól. Staniszlauig pedig minden állomáson felszálltak kisebb bandák és a hátizsákukat ürítették ki, pokrócokat szedtek el. A jó nadrágokat és zubbonyt is lehúzták a katonákról, a bakancsot vagy csizmát is.

Staniszlautól Stry-ig a zsebben levő értéktárgyakra, pénzre és az ujjakon levő gyűrűkre került a sor. Volt egy főhadnagy, aki a jegygyűrűjét nem akarta odaadni, azt szó nélkül lehúzták. Ellenkezni nem lehetett.

Mikor elértük a magyar határt, félig meztelenül, agyonfázva és éhezve hallottuk, hogy itthon is forradalom van. Beszkiden adtak egy egy pár cipőt vagy csizmát, egy-egy köpenyeget, hogy tovább tudjunk jönni. Munkácson pedig azzal fogadtak az állomás parancsnok, hogy menjünk és segítsünk a környékről beözönlő rutén parasztokat kiverni a városból, mert progromot rendeztek és leölnék mindenkit. Persze mentünk és megszabadítottuk Munkácsot a ruténekettől. Itt adtak a kifosztott tiszteknek 200 koronát, hogy tovább tudják folytatni az utjukat.

Ugy is érkezett meg Pongrácz hadnagy is a többi mind: levetkőztetve, kirabolva. És most mindegy, hogy honnan jönnek: olasz, francia szerb vagy orosz frontról, egyformán érkeznek meg.

A tűzifakérdés a tanácsban.

A belügyminiszter táviratilag értesítette a várost arról, hogy a nemzetőrség és a polgárőrség közötti distinkció nem eléggé világos a vidéken. Nemzetőrség a miniszter szerint az egész országra kiterjedően szervezett karhatalmi készség, amely a hadügyminiszter alatt áll, a polgárőrség pedig helyi szervezet, helyi biztonság szempontjából. A tanács ezt tudomásul vette.

A honvédkerületi parancsnokság megkereste a város tanácsát, támogassa a 4. honvéd pótzászlóaljat abban, hogy a nemzetőrséget szervezze. A város tanácsa már szervezte a nemzetőrséget s most átadja a honvéd pótzászlóaljnak.

A honvéd kerületi parancsnokság értesítette a tanácsot, hogy az esetleg Délvidékről s Erdélyből menekülőkre részére átadja a Lázár Vilmos-utcai régi csendőrségi épületet, a gróf Vécsey utcában levő lábadózó különítményt, a Vilmos tűzraktanya mellett levő trachomás épületet.

A város tanácsa úgy határozott, hogy a tűzifa hazaszállítását, amelyért ma 60–80 koronát kérnek, szabályozza. Egy köbméter tűzifát 7 korona 50 fillérért kötelesek a fakeskedők és fuvarosok hazaszállítani.

A tanács a tűzifa szétosztó hivatal élére Balogh Árpád igazgatót szerződtette évi 5000 korona fizetéssel.

Ezzel kapcsolatban a Nemzeti Tanács a tűzifaelosztást szervezte s megalakította a Fogyasztók Tanácsát. Elsősorban kiadják a szegények fáját, azután hazaküldik a tisztviselők olcsó fáját, minden tisztviselő 3 méter fát kap kedvezményes áron. A kiskereskedők is kapnak fát s a vágott fa ára 19 korona 80 fillér lesz. A kiosztás utalványokkal történik a tisztviselőknél, a kiskereskedő pedig jegyzéket köteles vezetni, kinek szállított fát. A tanács Katz Lipót dr. indítványára felhívásban tudatja a tervezet keresztülvitelének módosításait a közönséggel.

Tenaptól kezdve Székely Sándor fakeskedő, a Nemzeti Tanács megbízottja kiutalta a Bródy Samu, Grósz Ferenc és

Weisz József fakereskedőknél lefoglalt fát a közönségnek. A 24 vagon rekvirált fából eddig kilencet osztott ki a fakereskedők és a közönség között. Az ára köbméterenkint 68 korona 50 fillér. — A szállítás a vevő terhe.

A békekongresszus

Versaillesben lesz.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: A békekongresszus Versaillesben lesz. Az angol delegátusokat Lloyd George fogja vezetni.

Hír a német trónörökös megöléséről.

Budapest, nov. 12. (Saját tudósítónktól.) A sajtó biztosnak látszó forrásból arról értesül, hogy a német trónörökös agyonlőtték. A hírt eddig még nem erősítették meg hivatalosan. A N. Fr. Pr. a hírt nem tartja valószínűnek.

A fegyverszünet megkötésének bejelentése az angol alsóházban.

Budapest, nov. 12. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Lloyd George az alsóház mai ülésén lelkes éljenzés közben ismertette a fegyverszünet feltételeit.

— Ma délelőtt 11 órakor — ugymond — véget ért a rettenetes háború, amelyben az emberiségnek valaha része volt. Remélem, hogy ezzel a háborúval az utolsó háború ért véget. Most nincs idő a beszédre, nincs szó, mely örömeink kifejezhetné. Indítványozom, menjünk mindnyájan a templomba hálaadó istentiszteletre.

Asquith rövid felszólalása után az egész alsóház a nép ünneplése közben a templomba ment.

A hadügyminiszter a belső rendről.

Budapest, nov. 12. (Saját tudósítónktól.) Bartha Albert hadügyminiszter hírlapírók előtt a következőket jelentette ki:

— Északnyugat-Magyarországból újabb hírek nem érkeztek. Megállapítható, hogy nem reguláris cseh csapatok, hanem felosztott kötelékekből származó cseh katonák nyomultak be saját elhatározásukból Magyarországra.

— A szerbek, az antanthadsereg főparancsnokának utasítására, kivonultak Ujvidékről.

— Éppen most volt nálam Apáthy István Kolozsvárról s Erdélyből a legjobb híreket hozta. Ott a szászok, románok, magyarok teljes egyetértésben dolgoznak a rend megszilárdításán.

— Megvagyok győződve róla, hogy a fegyverben maradó kötelékek erejével meg tudjuk tartani a rendet és nyugalmat.

Berlinben helyreállt a nyugalom.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A városban teljes rend és nyugalom van, az összes üzemekben felvették a munkát, csak a birodalmi gyűlés palotája előtt voltak tüntetések, itt néhány lövés is hangzott el.

A német kormány a béketárgyalás megkezdését sürgeti.

Jegyzék Wilson elnökhöz.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti Berlinből: A német kormány a svájci kormány közvetítésével a következő jegyzéket intézte az Egyesült Államok elnökéhez:

— Miután a fegyverszünet ma már megvan kötve, a német kormány kéri az Egyesült Államok elnökét, tegye meg a lépéseket a béketárgyalások megkezdésére. A német kormány a béketárgyalások gyorsítása végett ajánlja, hogy előbb előzetes békemegbeszélések legyenek. A német kormány kéri, közöljék vele, hogy hol és mikor kezdődjenek a béketárgyalások. A fenyegető élelmiszerhiány miatt a német kormány súlyt helyez arra, hogy a tárgyalások haladéktalanul megkezdődjenek.

A csehek megszállták Zsolnát.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Rutkáról jelentik: Ma hajnalban ágyukkal felszerelt cseh századok megszállták Zsolnát. A városban volt számra nézve gyengébb magyar katonák Rutkára vonultak vissza.

Wilson elnök személyesen fogja ellenőrizni tizennégy pontja keresztülvitelét.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Stokholmból jelentik: Wilson elnök legközelebb Európába jön, hogy tizennégy pontjának keresztülvitelét ellenőrizze és biztosítsa. Az Egyesült Államok alkotmánya nem teszi lehetővé az elnöknek Európába való utazását.

A Habsburg-dinasztiának a magyar trónról való lemondása küszöbön áll.

Budapest, november 13. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Habsburg Károlynak a magyar trónról való lemondása közvetlen küszöbön áll. A lemondás kapcsán valamennyi főherceg ki fogja nyilatkoztatni, hogy lemond a magyar trónra támasztható igényéről.

Az olaszok eddig 10.658 tiszt, 416.116 legénység és 6818 ágyu zsákmányolását jelentik.

Budapest, október 12. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az olasz hivatalos jelentés november 11-ről a következőképp szól:

— Csapataink elérték a Brenner-hágót. Tegnap délutánig az október 4-től november 10-ig tartó csata foglyainak és zsákmányolt ágyuknak megszámlálása még nem ért véget. Eddig 10.658 tisztet, 416.116 közembert és 6818 ágyut számláltunk meg. Miután Németországgal megkötöttük a fegyverszünetet, ma 11-én délelőtt 11 órakor minden fronton megszüntettük a hadműveletet.

A német-osztrák köztársaság kimondta a német köztársasághoz való csatlakozását

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Ma délután a lakosság nagy tömegekben a parlament elé vonult és körülbelül háromszázezer ember volt jelen, amikor Dinkhof a Nemzeti Tanács egyik elnöke a gyűlést megnyitotta. Renner dr. két javaslatot terjesztett elő. Az egyik javaslat a német osztrák köztársaságot proklamálja, a másik törvényjavaslat pedig a német köztársasághoz való csatlakozást mondja ki. A keresztény szociálisták elleneztek mindkét javaslatot, de a népgyűlés mindkettőt elfogadta. ezzel a népgyűlés proklamálta a német osztrák köztársaságot.

A német trónörökös Hollandiába érkezett.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: A német trónörökös Aellelnél átlépte a holland határt. Az uton sehol sem tartóztatták fel, hír szerint már találkozott is a császárral.

A kereskedők önként leszállítják az árakat.

Hetek óta gyűléseznek, tanácskoznak a nagyvárad kereskedők, hogyan illeszkedhetnek be az új rendbe s hogyan segíthetnének a hazatérő katonáknak, általában pedig a magas árakat szeretnék önként leszállítani.

A vas, bőr, női konfekció, férfiruha szakmák már befejezték beutazó tanácskozási munkát. Flegmann Ármán elnöklésével s Deutsch Ignác és Schönberg Ármán javaslatai felett határoztak.

Azt fogják kérni a kereskedők a Nemzeti Tanácstól, hogy a központok jórészt azonnal oszlassák fel és a központok a kereskedőktől rekvirált, de el nem vitt árukat adják vissza a kereskedőknek. Ez lényegesen mérsékelni fogja az árakat, ha a most felfoglalás alatt levő áru a piacra kerülnek. Cziller Imrénél, Jónás Andornál, Munk és Schönbergernél rengeteg áru van, amelyet még eladni nem szabad.

A hazatérő katonák segítésére javasolják, hogy a Népruházati Bizottság bocsássa a kereskedők rendelkezésére, akik utalvány nélkül a tisztviselők részére megállapított maximális árakban a ruhákat igazolt katonák részére kiadhatják.

Ezenkívül keresik a kereskedők a módot és eszközt arra, hogy a *tulzott árakat* a viszonyokhoz képest *leszállítsák*, mert ők s bele akarnak a helyzetbe illeszkedni s tekintve a beszerzési áraktól, *áldozatok árán* is lehetővé tenni, hogy a *horribilis árak* mérsékeltesse.

Mi a napokban ezt sürgettük, persze, a háború alatt kellett volna erre gondolni. De most se késő.

A nagyvárad vasutasok és a mostani vezetőség.

A „Nagyvárad” tegnapi számában megjelent és a vasutasok gyűléséről szóló cikke vonatkozólag a következő sorok közlésére kérték fel bennünket:

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Nagyvárad” című helyben megjelenő napilap folyó hó 12-én kiadott 254-ik száma „A nagyvárad vasutasok a mostani vezetők elbocsátását követelik” cikket hozta. Mellékeljük az idézett közleményt tartalmazó lap-számot.

Kérjük az *audiatum et altera pars* elvével fogva a cikkekre vonatkozó nyilatkozatunk és az arra vonatkozó tiltakozásunknak illő keretben való közlését.

A vasutas karnak ugyanis van egy olyan erkölcsi erővel nyíltan rendelkező rétege, amelyik bármely viszonyok mellett is hivatásának teljesen a magaslatán áll. Ez a része a mostani hadügyminiszterium által a katonákhoz intézett felszólítás nélkül is tudja hogy „nem lesz mit ennünk ha megállnak a vonatok. Ez a békét és nyugalmat veszélyeztetné. Biztosítani kell tehát a vasutak zavartalan forgalmát.” Ismétljük, ez a réteg az, amelyik a háború nagy munkája alatt is valóban helyt állt. De ugyancsak ez a réteg az, amelyik nagy megütközéssel ol-

vasta a nagyvárad lap említett közleményét és mélyen megilletődött afelett, hogy ha ilyen irányzatok a köztudatban helyt nyernek, meddig lesz képes a vasut, mint ilyen, a hozzáfűzött nagyszabású közkivánságnak eleget tenni? Ezen intézménynél oly nagyfokú munkafegyelem kell, hogy a cikk szerinti fejtetőre állítás igen rövid időn belül megbénítaná a vasut forgalmát.

Ezen köztekintet mellett személyünk tisztességérzete indít bennünket arra, hogy megvetéssel utasítsuk vissza a cikkben közzétett dolgokat. Minket nem alterál a vezetőség ilyen vagy amolyan volta, mink minden körülmény között megtesszük kötelességünket. Ilyen üres kifakadások csak sajnálkozásunkat váltják ki. Azonban nyílt férfiasággal titakozunk, hogy bárki is az összvasutaság nevében ilyen szégyenteljes közleményt tegyen nyilvánossá.

Mink erre nézve senkit sem bízunk meg, különösen nem bízunk meg Bartha Samu ellenőrt, kinek szaktudása és egyébkénti szereplése sem biztatató ránk nézve. A vezetőket nem az időkénti uralom exponenseinek tekintjük, mert azokat nem a politikai változások esélyei szétint csereberélik, hanem olyan megbízottaknak, kik egy ilyen nagy horderejű intézménynél szükséges vezetés egyes csoportjait intézik. A mi pragmatikánk elég szabad szellemű ahhoz, hogy az egyesek jogos sérelmei a helyzethez mértén orvosoltassanak. A mi pedig az egyesek emberi helyzetét a társadalomban meghatározza, az annyira az illetők correct viselkedésén múlik, hogy az semmiféle pártalakulásra nem szorul. Mi csak egyesegyedül azok akarunk maradni, a mik addig is voltunk: *tisztességes és jóra való magyar vasutasok*. Épen ez késztet annak kinyilatkoztatására, hogy testületünkön kívül állók hangulateltetés céljából ügyeinkbe bele ne avatkozzanak.

Teljes tisztelettel

Nagyvárad, 1918 november 12.

A megbízottak nevében:

Antony Károly
Kopczek János.

* A polgárőrség közleménye. Felhívom a Szacsavay (Csanda gyógyszerártól Vitéz utcáig) Pecze, Hentes, Várady Zsigmond, Vitéz, Hosszu és Rövid utcák (Pecze és Szacsavay utcákat összekötő részek) 20-50 éves lakosait, hogy a polgárőrség megszervezése céljából folyó hó 13-án, azaz szerdán délután 3 órára a városháza földszint 11. sz. szobájába okvetlenül jelenjenek meg. Az ez utcákban lakó már igazolvánnyal bíró polgárőrök s szintén tartoznak megjelenni. A Kapuczinus-utca, Szacsavay utca (felső rész), Mezei Minály, Várház u., Váradi Zs. u., Liget- és Zárda utca körzet polgárőrsége megalakult. A szolgálati beosztás az őrszobába, (Zárda a Szt. Egyület iroda) továbbá Kapuczinus 5. sz. üzlethelyiség kirakataiba és a Szacsavay u. Csanda gyógyszerártár ablakán lesz kifüggesztve. Mindazok, kik még nem tettek esküt, jelentkezzenek e hó 13-án d. u. 6 órákor a Szacsavay u. 2. sz. I. sz. leányiskolában. Dícséretes tettet vitt véghez Berkes Lajos polgárőr, aki a Szent László téren 4 fegyveres katonát látott tanácskozni, meg szólította őket s miután igazolni magukat nem tudták, elvette mindegyiknek a töltött fegyverét, behozta a polgárőrségre, hol a 4 katonától a fegyverekben levő 5-5 golyón kívül 250 éves töltényt vettek el, melyek a kávéházban voltak elrejtve.

HIREK

Kémeri Nagy József kiállítást rendez.

Jelentettük, hogy Kémeri Nagy József festő máltai internáltságából Londonon át hazaérkezett Bihardioszra, ahol kipihente két és fél évi gyötrelmes fogságának szenvedéseit s újra munkához látott Nagyváradon Uri-utca 24. szám alatt levő műtermében. A fogság szenvedése még mindig meglátszik rajta s aki a testileg tönkretett művésszel beszél, nem tartja tulzottnak azt a leírást, amelyet ő a *Vasárnapi Ujság*-ban közreadott az angolok bánásmódjáról. A gályarabok élete lehetett olyan, mint az övé.

A világot bejárta művészek minden munkáját elszedték az angolok, tizenöt év termésének fuccs. Amit Afrika égető napja alatt, az oázisok pálmái s a Nilus langyos vize mellett festett, az angol kézben van. Itthon hangulatos Duna és Körös menti tájakat vetett a vászonra, amelyen a füzek nézik törzsüket vagy lombjukat az áradó folyam zavaros vizének tükrében.

Egész sorag pompás arcképek is van, köztük Dutka Ákosné és Zimányi Adrienné. Ezeket látva, megdől az ultramodern művészek azon állítása, hogy a jó festőnek az arckép kiviteléért fel kell áldozni a hasonlatot. Kémeri Nagy József nem áldoz semmit, minden képe kitűnően hasonlít s nézve néhány ismert előkelőséget, lájuk, hogy ennél többet: valóságos karaktert fest. Ami minden képnek tulajdonképeni értékét adja, művészi kivitelben valóságos mestermű. Megértjük, hogy miért szerették Anglia, Amerika milliommosai a fiatal művészt, akinek művei a világ minden részében elterjedtek s miért lett Afrika arab és török urainak csaknem kizárólagos háremfestője, a Kelet világának ismert művésze.

A hatalmas termetű, sötéthaju, bronz-arcu festő még néhány arcképet fejez be s akkor kiállítást rendez.

* A nagyvárad Diáktanács fel-szólítja az összes Nagyváradon tartózkodó főiskolai hallgatókat, hogy ma, szerdán délelőtt fél 12 órákor föltétlenül jelenjenek meg a Városi Kávéház különtermében.

* Ágoston Péter dr a főispán. A kormány Malatinszky Lajos főispán utódául dr Ágoston Péter jogtanárt, az európai híré szociológust nevezte ki Biharvármegye főispánjává.

* Dr Adorján Emil felmentése jog-erős. A kir. ítélőtábla tegnap tárgyalta dr Adorján Emil ügyét és a felmentő ítéletet helyben hagyta. — Balogh Leó M. Á. V. gégyári nagyvárad ki-rendeltségének ellenőre, akit, mint ismeretes, az Adorján Emil-féle ügyben szintén elmarasztalt a törvényszék, pótlólag újrafelvételét kéri. Balogh Leó volt az, aki átadta Prikkel századosnak a megvesztegetésre szolgáló összeget. Ezt a cselekedetét azonban jóhiszeműen követte el és nem számolhatott a súlyos következményekkel.

* **Az alispán nyugalomba vonul.** A vármegyházán arról beszélnek, hogy Fráter Barnabás alispán a közeljövőben nyugalomba vonul. Elhatározásának egyedüli okául hosszú és érdemes tisztviselői működése következtében beállott fáradtságát emlegetik. Utódként két jelöltől van szó: dr. Balásházy Ivánról, a központi járás főszolgabírájáról, akit már régóta alispánjelöltnek tartanak és Verner Kálmán árvaszéki elnökről, a szociális tevékenységű tisztviselőről.

* **A Szabadegyetem mai műsorán** dr. Tusztér Ignác debreceni kereskedelmi iskolai tanár, a Balkánnak személyes tapasztalatok folytán is alapos ismerője szerepel Bosznia és Hercegovina területe és népei című nagyszabású előadásával. A másik előadó Bertram Brunó premontrei kanonok, jeles matematikus lesz, aki a természeti törvények egysége című előadásában a matematikai igazságok fényével fog bevilágítani a természet nagy műhelyének sok rejtett titkát. Az előadás a Katholikus kör emeleti nagytermében fél 6 órakor kezdődik.

* **A vármegyei tisztviselő-tanács.** Pestvármegye a megyei tisztviselők érdekeinek megvédése céljából Vármegyei Tisztviselőtanácsot szervezett s résztvételre felszólította Biharmegye tisztviselőit is. A megye tisztviselői tegnap Keszthelyi Zoltán főjegyző vezetésével 3 tagú tanácsot választottak s a november 16-iki ülésre felküldötték.

* **Legényegyleti gyűlés.** Ma este 8 órakor a Kath. Legényegylet gyűlést tart a dalárda és egyéb fontos ügyek megtárgyalása végett. Igazgatóság.

* **A vármegyei nemzetőrség szervezését** a Biharmegyei Nemzeti Tanács átadta Birta Sándor alezredesnek a pótzászlóalj intézkedésére. Az eddigi parancsnok: Halász Sándor százados ez alkalommal beszámolt eredményes működéséről. 139 községben 7500 főnyi nemzetőrséget szervezett s felszerelt. A repülőosztag 12 tisztből s 134 legényből áll. 287 segítségkérő közül 205 tényleg kapott segítséget. Zavargások voltak: Tenkén, Feketebátoron, Feketegyőrösön, Gyapján, Barátkán, Belényesen, Vaskóhn, Érvasádon, Szalacson. Öt járásban teljes a rend. Élesdi járásban a biharszói olajipar r. t. által szervezett 100 főnyi őrség tart rendet. 23 esetben a rablott holmit visszaszerelte a nemzetőrség.

* **Az ügyészségi fogház rabjai.** Lasankint megtelik a fogház a vidékről behozott rablókkal és gyújtogatókkal, akiket Kolb Géza vizsgálóbíró késő éjjelig hallgat ki Fehér Terus jegyző segítségével. A terheltek szegénységüket, szenvedéseiket hozzák fel okul s azt, hogy a „köztársaság” fogalmát rosszul értették. Tegnap éjjel nagyon nyugtalanok voltak a letartóztatottak, mire Thury Endre dr. vezető királyi ügyész a rendőrségre telefonozott, honnan 6 fegyveres nemzetőr szállott ki. Az elégedetlenség lassan lecsillapodott.

* **Helyreigazítás.** Lányi Ferenc és Fóris Dezső tegnap este megjelentek szerkesztőségünkben és a következő nyilatkozatot tették: vonatkozással a nov. 12-iki számban megjelent cikkre, mely nagyváradi iparomieljelent téves hirdáson alapuló, gyanúsítást tüntetett fel a csontvázi eseményekkel kapcsolatban, névszerint Margó János, Budai Péter, Erőss Péter, Fóris Dezső, Sarkadi Sándor és Lányi Ferenc ezennel kijelentik, hogy e hír a valóságnak nem felel meg, mit már igazoltak is illetékes helyen.

* **A köztársaság kikiáltására a Nemzeti Tanács ötszáz tagra egészíti ki magát.** Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Tanács arra törekszik, hogy az államforma megváltoztatása minél ünnepélyesebb formák között menjen végbe. A Nemzeti Tanács ezért ötszáz taggá egészíti ki magát olyanformán, hogy az ország minden társadalmi rétege képviselve legyen benne. Ezen ötszáz helyből százat tartanak fenn a forradalmi pártok részére: a Károlyi-párt és szociáldemokrata párt negyven-negyven, a radikális párt husz taggal lesz képviselve, a többi négyszáz tagság egyes érdekképviselők részére tartatik fenn.

* **A Kath. Kör választmánya** ma, szerdán este 6 órakor ülést tart.

* **A Biharmegyei és Nagyvárad Nőegylet** folyó évi november hó 13. napján délután 4 órakor Horváth Árpádné alelnök lakásán: Sal Ferenc u. 17. sz. a választmányi ülést tart.

* **A hazatérő katonákat fogadó bizottság** felkéri mindazokat, akik a fogadás és utbagazítás munkájában részt akarnak venni, hogy beosztás végett egy két nappal előbb jelentkezzenek a Panaszírodában (Városháza I. em.), ahol a szükséges igazolványokat is átvenetik. Miután pedig a délutáni órákra már eddig is sokan jelentkeztek, a bizottság felkéri a közönséget, hogy a déli előtti órákra jelentkezzenek. A beérkezett számos adományt a bizottság folytatólagosan nyújtani fogja. A hazatérő katonák fogadására adakoztak: Istvánfy Béláné 50 korona, dr. Schilling Árpád 10 korona, Olaszi közégi elemi leányiskola tantestülete 30, Stern Ödönne 1000 K. Karácsonyi püsök kertészete virágadomány, Széchenyi Miklós gróf kertészete, Farkas József kertész, Jelinek Ferenc kertész, Premontrei rend kertészete virágadományokat küldött, a Vörös kereszt egyesület naponként egy métermázsza fehér lisztből készült kenyeret küld, melyért a bizottság ezúton fejezi ki köszönetét.

* **A hadmentességi adó kivétele.** Nagyvárad város adóhivatala részéről ezenel értesitem az érdekelteket, hogy az 1918. évre kivett hadmentességi díj kivételei lajstromok a városi adóhivatal 19. számú szobájában folyó évi november hó 13. napjától november 21. ig bezárólag 8 napi közszemlére vannak kitéve. Azokat a hivatalos órák alatt megtekintheti és esetleges felszámolását további 15 nap alatt a m. kir. pénzügyigazgatóságnál írásban beadhatja. Nagyvárad, 1918. november 12. Juricskay, pénzügyi adóügyi tanácsos.

* **A polgárőrség szervezése.** A Szilágyi Dezső, Szalárdi, Alapi és Szent János-utca (Szilágyi Dezső utca keresztezéséig terjedő részén) a külön polgárőrséget a mai napon megalakítottuk. Felkérjük az ezen napon megalakított polgárőrség teljesítésére köteles 18–50 éves férfi lakókat, hogy sere köteles 18–50 éves férfi lakókat, hogy akik még esküt nem tettek, az eskütel végett az Uri utcai polgárőrség irodájában haladéktalanul jelentkezzenek. Azután az igazolvánnyal Láng Henrik utcaparancsnoknál (a Sonnenfeld nyomában) az összeírás végett azonnal jelentkezzenek. Az őrszoba az „Emke” kávéház egy külön szobája, ahonnan az őrség kiindul. Az őrség beosztása naponként déli 12 órakor a „Nagyvárad” kiadóhivatala és az „Emke” kávéház kirakataiban lesz kifüggesztve. Az igazolatlan mulasztók feljelentetnek s a rendőrség által pénzbírsággal fognak megbüntetni. Nagyvárad, 1918. november 12. Láng Henrik, Alföldi Ferenc, Kránszky Kálmán utcaparancsnokok.

* **Házasság.** Rozsly István városi tisztviselő, tart. tűzérőhadnagy f. hó 5-én házasságot kötött Matos Klárikával Csucsáról.

* **A Nőtisztviselők szakosztálya** ma, szerdán délután 7 órakor a Rimanóczy-utcai helyiségében rendkívül fontos ügyben tagértekezletet tart, melyre az összes tagok okvetlenül pontos megjelenését kéri: Vezetőség.

* **Ezer koronáig kártalanítanak a váradi állomáson.** Eddigi szokástól eltérőleg ezután a nagyváradi vasuti állomáson a fuvarleveleket 200 korona helyett 1000 koronáig lehet kártalanítani.

* **Ellopták az állam 1500 sertését.** A megyei katonatanácsnál megjelent Barthos József gazdasági intéző az Országos Közélelmezési Hivatal képviselőjében s bejelentette, hogy az Élesden hízalt 6000 sertés közül, amelyet ott makoltattak, 1500-at elraboltak. A megmaradt sertéseket 26 fegyveressel őrizteti, az ellopott sertések visszaszállítását kéri. A szükséges intézkedéseket megtették. — A vármegye Közélelmezési Hivatala tegnap táviratilag fordult a Közélelmezési Hivatalhoz, hogy egy uradalom 1600 sertését levágathassa zsír nyérése végett.

* **Hogy játszik ki a szesztilalmat?** A belügyminiszter a rend, vagyon és közbiztonság megvédése céljából elrendelte, hogy semmiféle szesz ital nem szabad kimérni sem üzletben, sem vendéglőkben, sem pedig kávéházakban. A rendeletet természetesen nem tartották be mert azok, akik szeszszesitalok árusításával foglalkoznak közérdekből nem tudnak lemondani a nagy nyereségről. Nagyvárad város tanácsa hétfőn emiatt megszigorította a belügyminiszteri rendeletet, azonban ennek a szigorításnak sincsen semmi eredménye. A kávéházakban például nyugodtan pezsgőznek, spricceréznek a vendégek azzal a különbséggel, hogy most kénytelenek egyszerre egy teás kanna itallal beérni. Mert, hogy fére vezessék a rendeletet betartó rendeletet, a kávéosk teás kannában szolgálják fel a bort és pezsgőt. Persze csak jó ismerősöknek, akik nem jelennek fel őket.

* **A Nagyvárad Hatósági Munkaközvetítő értesítése.** A munkaközvetítő irodája Kőrös-utca 12. alatt van. Telefon 16-80. 1918. november 12. Foglalkozást kap:

Asztalos segéd 23, fodrász 1, gyárimunkás, napszámos 316, keresk. alkalmazott (kereskedő segéd, utazó) 1, kovács 4, lakatos 4, munkásnő 9, molnár 2, szabó (férfi és női) 10, szeszűző 1, szolgazsemélyzet (hetes kocsis, kihordó 36, iparostanuló (fiú és lány) 21, keresk. tanuló 1, gépirőző 2, ács 1, keimofestő 1, timár 1, szobafestő 1, pincérlány 2, szijgyártó 1, bájososság 2, háztartási alkalmazott: házvezetőnő, nevelőnő, mindenek 5, cipész 3, festő 4, órák 1.

Foglalkozást keres: bádogos 2, cimfestő 1, fodrász 1, gyárimunkás, napszámos 20, gépirőző 2, géplakatos 3, hentes 1, házvezetőnő 1, kárpitos 1, kereskedelmi irodai alkalmazott 40, kovács 3, kocsis 1, pénzbeszedő 1, munkavezető (alépményhez ács) 2, szabó 1, szolgazsemélyzet (hetes, kocsis, kihordó) 11, iparostanuló (fiú és lány) 2, ács 1, pincér 1, pék 1, molnár 2, szeszűző 1, mozdonyvezető 1, pénztárnoknő 1, kulcsár 1, keresk. tanuló 1, fűtő 2, kőműves 1, gazdasági alkalmazott: kulcsár, ispán, gyakornok, felügyelő 1, háztartási alkalmazott: házvezetőnő, mosó és vasalónő, takarítónők, iskolaszolga 4.

Hivatalos órák hétköznap 8–10-ig 3–6-ig
Közvetítés teljesen ingyenes.

Forradalom Franciaországban.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Svájci lapok jelentése szerint Franciaországban napok óta nyílt forrongás tört ki. A nép és munkások mozgalma a francia hadsereg egyes részei között is elterjedt. A határokat bezárták, úgy hogy semmiféle hír sem érkezik Franciaországból. A legutóbbi hírek szerint a francia kormány megbukott és Poincaré elmenekült Párisból.

Az egyik népgyűlésen Cochín képviselő felszólította Clemenceaut,

hogy bocsássa szabadon Caillauxt és az összes letartóztatott munkásvezéreket.

Hágából jelentik: Diplomáciai körök arról értesültek, hogy Clemenceau már megbukott. Svájcból származó értesülés szerint Foch tábornagy négy francia divíziója felázadt s ott, ahol már beállott a fegyverszünet, a forradalmi német katonákkal érintkező francia katonák is megalakították a katonatanácsot.

Az antant élelmiszert szállít a központi hatalmak népének.

Budapest, nov. 12. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Washingtonból érkező szikratávirat jelenti: Wilson elnök a kongresszusban beszédet mondott, melyben ismertetette a fegyverszünet feltételeit, majd a következőket mondta:

A háború céljai elvannak érve, a fegyveres imperializmus véget ért. A győzelmes kormányok humánus szelleme és szándéka már is gyakorlati módon nyilvánul meg. A szövetségesek versaillesi legfőbb haditanácsba küldött képviselői egyhangú határozat folytán kijelentették, hogy a körülményekhez képest minden lehetséges intézkedést megfognak tenni arra nézve, hogy a központi

hatalmakat ellássák. Haladéktalanul intézkedéseket tettek a segítség megszervezésére s remélhető, hogy a kihasználhatatlan hajótér segítségével lehetséges lesz megszabadítani az elnyomott népet a teljes elnyomorodástól.

Párisból jelentik: Clemenceau ma tartott beszédében jelentette, hogy Németország a kapitulációt egész a végkimerülésig elhalasztotta. Minthogy Ausztria-Magyarország és Németország élelmezési helyzete kétségbeejtő, a szövetségesek támogatni fogják őket, mert nem az emberiség ellen, de azért küzdenek.

Hindenburg felhívása a hadsereghez.

Budapest, november 12. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Hindenburg vezértábornagy a következő felhívást intézte a hadsereghez:

A fegyverszünet alá van írva. A mai napig becsülettel hordoztatok fegyvereiteket; hűséges odaadással kitartottatok a hadsereg dicső támadó csataiban, szivós védekezésében is megvédtétek a hazát szövetségeseink sorsától.

Ellenségeink növekedő száma, szövetségeseink összeomlása, az élelmiszerek hiánya arra kényszerítették a kormányt, hogy kemény fegyverszüneti feltételeket fogadjon el, súlyos felelősség van rajtunk, gyors visszavonulással haza kell sietnetek. Vezértábornagyotokat sohasem hagytátok cserben, most is bízom bennetek.

HINDENBURG.

* Adomáry. Geiszberg Emma minden szenti koszorúmegváltás címén a vak katonák javára 30 koronát adományozott.

* Zongora és énekórákra beiratkozni lehet naponta d. e. 12 óráig. Előkészíték a Zeneakadémiára és énektanítói tanfolyamra. Tisztelettel Lamprecht Mici, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okl. ének- és okl. zongora-tanítónő, Arany János-utca 4. Ugyanott új zongora vagy pianó eladó, esetleg bérbeadó.

Haltenberger Vilmos kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett. Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

becsülő alapján látja biztosítottak. Erre az ország életében új epochát kezdő ünnepre emelkedett lélekkel készülődik Nagyvárad egész népe. Külső formájában is emlékeztessé kívánják tenni ezt a dátumot azok, akik ennek a nagy átalakulásnak Nagyváradon minden veszedelmet és kockázatot vállaló harcosai voltak. A mai népgyűlés valóban történelmi jelentőségű lesz, mert formába önti azt az eruptív kívánságot, amely a forradalom első pillanatában ellenállhatatlan erővel tört ki a lelkekből.

A Szigligeti Színház szintén beállott az ünneplők sorába és mai estjét az új magyar köztársaságnak szenteli. A diszeloádás anyagát úgy válogatta össze, hogy a heroikus napok hangulatával harmonizáljon.

A műsor a következő:

1. Nyitány a Hunyadi László operából.
2. Hymnus, énekl. az egész saemélyzet.
3. Dutka Ákos beszédet mond.
4. Részlet a Bánk bánból. (Tibore)
5. Tamás Alfréd énekel a Bánk bán operából.
6. Részlet Az ember tragédiájából (A francia forradalom).
7. Marseillaise.

Az igazgatóság közli a közönséggel, hogy a Pont Biquet család hozzáértett jegyeket kívánatra visszaváltja.

Hét órakor kezdődnek az előadások. A színház igazgatósága a közönség kényelmére való tekintettel elhatározta, hogy az előadásokat ezentúl esti hét órakor kezdi.

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk, hajtók, hajcsattok, oldal- és kontyfésűk, kefék, bőráruk, pipere és toilette szükségletek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.
Javítások eszközöltetnek.

Színház.

A színház műsora:

Csütörtök: Nebántsvirág.
Péntek: Pont Biquet család.
Szombat délután: Csárdáskirálynő.
Vasárnap este: Bánk Bán.

Diszeloádás
a Szigligeti Színházban.

Ma ismét ünnepi lesz a dolgozó, a mult mulasztásait lázas tevékenységgel pótló magyar forradalom. Az őszben elázott lobogókat kigöngyölnik, a jövő felleget egy napon szétoszolnak a fejünk felett: Nagyvárad népe, polgársága és katonassága, mindenki egyenlő joggal, ma nyilvánítja ki, hogy jövőendő boldogulását a köztársaság szabad, széles emberi jogokon felépülő, az ember értékét meg-

VAS

és rézágak,

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: össze-hajtós ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

URÁNIA
mozgó-
színházMA
Uj műsor.
Este 7 órai kezdettel.Legujabb fűzőket legolcsóbban
Keszenbaum Juliskánál
lehet beszerezni.
Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)
Telefonszám: 827.**Leibchenek félárban!****Nyílttér***

Tudomásomra jutott, hogy városszerte képtelen rágalmakat terjesztenek rólam. — Félreértés folytán keletkezett eljárás folyik illetékes hatóság előtt az én személyemmel kapcsolatban és rosszindulatú emberek ebből találtak ki ellenem ostoba hazugságokat.

Mihelyt az eljárás befejezést nyert annak eredményét nyilvánosságra fogom hozni és mindenki meg fog győződni arról, hogy a rólam terjesztett rágalmak teljesen alaptalanok.

Steiner Edgár.
főhadnagy.**Haltenberger**festő- és vegytisztító
gyára teljes üzemben, vállal min-
den szakmába vágó munkát.Gyors kivitel. Pontos munka.
Mérsékelt árak!A cég az átvett darabokért
!! felelősséget vállal !!* E rovat alatt közlőtekért nem vállal fele-
lősséget a Szerkesztő.

Szerkesztésért felelős: HILF LÁSZLÓ.

Működő tulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

GÉPMUNKÁS

felvétetik

a Szent László-nyomdában.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kir. közjegyző közhirre teszem, hogy Glück Jakab kereskedő megkeresése folytán a „Nagyvárad Kereskedelmi és Bizományi Részvénytársaság” által megvett, de általa át nem vett 10—12 métermázsas sonkolyos (lépes) méz, három hordóban a hordókkal együtt, a fent megnevezett késedelmes vevő költségére és veszélyére, a folyó évi november hó 18. napján délelőtt 11 órakor Margittán a kir. közjegyző hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Kikiáltási ár nettó métermázsánként 2200 korona, a méz azonban ezen alul is el fog adatni.

Bánatpénzül 2000 K teendő le. A vételár és a vételi illeték vevő által nyomban a leütéskor készpénzben kifizetendő, ellenesetben a bánatpénz elvesz és az árverés tovább folytatatik.

A méz az árverés előtt és az árverés napján Margittán, a Knapp Lajos városház utcai raktárában megtekinthető.

A vételi illeték vevőt terheli.
Margittán, 1918. november 6.Dr. Pálffy Gyula,
kir. közjegyző.

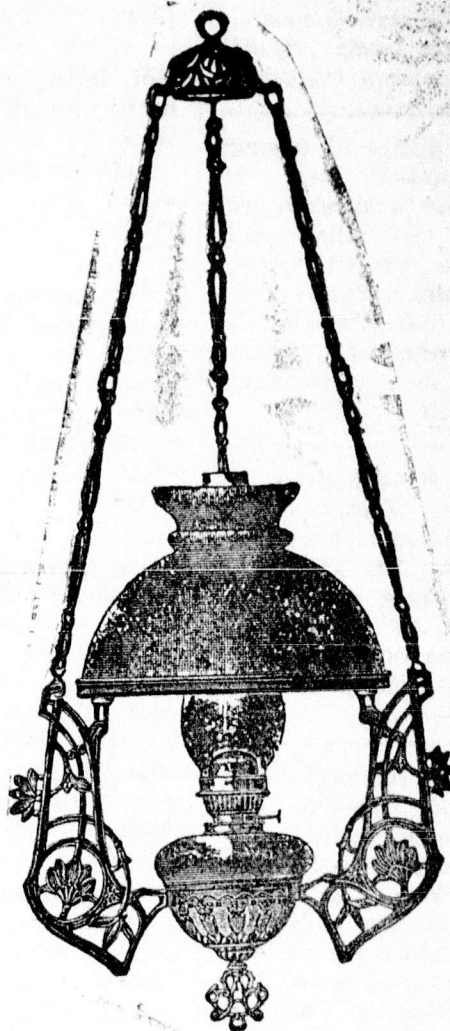
Több kisebb nagyobb bérház

ELADÓ.

A vételhez szükséges jelzálogkölcsonőket előnyös feltételek mellett bonyolítja le a ::

Nagyvárad Takarékpénztár
Teleky-utca 2. sz.APOLLÓ
mozgó-
színházMA
Don Cézár.Előadások kezdete hétköznap 5,
szombat, vasár- és ünnepnap
délután 3 órakor.VIGADÓ
mozgó-
színházMA
Szenzációs uj műsor.

Este 7 órai kezdettel.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Teáskészlet színes tálcával	40.—
Kávéskészlet	40.—
Fekete-kávé készlet színes tálcával	40.—
Mosdókészlet finom majolika sz. felsz.	80.—
Főző lábasok tűzálló	6.—
Főző fazék tűzálló	5, 6, 7, 8, 9, 10.—
Befőtteskészlet finom aranyozással felsz.	40.—
Függőlámpa csigás felszerelve	60.—
Falitükör színes aranyozással	40.—
Ebédlikészlet sz. aranyozással 6 szem. 300.—	
Ebédlikészlet színes finom minátval 100	
részes, teáskészlettel együtt	500.—

Diszműárak, majolika disztárgyak,
valódi cobald diszműárak, terak-
kota figurák, chinaezüst és alpacca
ezüst áruk
legnagyobb választékban.Képkeretezés, ablaküvegezés.
Eladás nagyban és kicsinyben.

Árak viszonteladókna is érvényesek.

KOMLÓS TESTVEREKüveg, porcellán, lámpa és diszmű-
áru nagy gyári raktára Nagyvárad,
Hlatky Endre (Zöldfa-u.) utca 13.
Telefon 3-72. Telefon 3-72.**MUSZÁJ NEVETNI!****„UJVÁRI TELEFONÁL“**a címe annak a legujabb tréfás, kétoldalu hang-
lemeznek, melyet Ujvári, a közkedvelt magyar
éneklő komikus a Téli kertből ad elő. Hogy ez a kiváló

népszerű komikus

az ő csodás tehetségével milyen elsőrangú pro-
dukát, azt a most megjelent lemezen a legfénye-
sebben igazolja. E lemez

pénzért nem kapható,

hanem csupán hat darab használt, lejátszott le-
mez ellenében, kizárólagos joggal**WAGNER**„Hangszernagyáruház“ Budapest József-körút 15.
Fiók: IX., Ráday-utca 18. Telefon: József 35—92.Beszélőgépek 200 koronától 1000 koronáig.
Fényképes dalszöveges lemez- hangszerárjegyzék ingyen!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Egyszerű
hálószoba-butor eladó.
Teleky-utca 54.

Likör
és rumkomposztók,
Chartreuse, Benediktiner,
Allasch, Meggy stb.
essenciák. Törköly, Szil-
vórium, Seprő, Cognac-
kivonatok használati uta-
stással a legfinomabb
minőségben kaphatók:
Farkas István „Apolló”
drogeriában, Nagyvárad.

Ne dobja ki pénzét
a ruháért, mert a ki-
tűnően bevált ruhafesték-
kel régi ruhadarabjait
újra festheti. Egy levél ára
70 fillér. Németh Pál
Aranykereszt gyógyszer-
tárában, a városháza
mellett.

Poloskairtó
Nekem biztos, kipróbált,
megbízható poloskák ir-
tására. Kis üveg 4 K,
középvég 8 K, nagy
üveg 14 K. Kapható
Farkas István „Apolló”
drogeriájában, Rákóczi-
ut 7-B.

Tavaszi
szepítők, májfoltok, bő-
rörösség, kiütés, mi-
tesszerek ellen biztos az
IPO-krem. Ára 5 kor.
és szappan Viora át-
mosó ára 6 korona. Kap-
ható Farkas István Apolló
drogeriájában, Rákóczi-
ut 7-B.

Bőrbeadó
Kossuth Lajos-utca 2.
sz. házban (Szent László
tér) korcsma, vendéglő
és bodega kiválóan
alkalmas üzlethelyiség
hosszabb időre. Bővebb
leírással a Polgári
Takarékpénztár r. t. nagy-
várad irodájában nyertető

Jogi könyvek
gyűjteményes kiadások,
Corpus Juris Hungarici
1900-ig bőrkötésben stb.
eladók. Cím a kiadóban.

Egy nagy tartós szobaseprő erős fanyéllal 7-50 K.
Placi táskák 7 K-tól feljebb minden áron kaphatók.

Ruhafesték

feltétlen jó minőség csomagja 50 fillér.
kipróbált finomabb minőség 70 fillér.
Viszonteladónak 100 csomag vételnél
60 százalékos engedmény. Kapható
a „BÉKA”-boltban, Zöldfa-utcán.

Portörölők
és padlótörölők darabja
6 korona 50 fillér. —
Hegedűs János, Rákóczi-
ut 1. szám.

Téli karaláb
és olasz-káposztát na-
gyobb mennyiségben
házhoz szállítunk maxi-
mális áron. Megrendel-
hető Moskovits Adolf és
Fiaival. Telefon 15-08.

**Női, leány és gyer-
mekkabátok**, blousok
kötények, keztük, ha-
risnyák legolcsóbban:
Cziller Imre nagyáru-
házában.

Spanyolnátha
járványoknál betegszo-
bákban lenyó (boro-
vicska) szobaillat ki-
tűnő dezinficiáló perme-
tező szer kapható Farkas
István Apolló drogériá-
jában.

Pemete
és hársfamezcukorka el-
hárítja a köhögést és
rekedtséget, hurutot, ki-
váló hangtisztító, oldó
hatású. Egy csomag ára
1 korona. Kapható Né-
meth Pál Aranykereszt
gyógyszertárában, a vá-
rosháza mellett.

Fényképészeti
lemezek, papírok, vegy-
szerek, előhívók stb.
kapható Farkas István
„Apolló” drogeriájában,
Rákóczi-ut 7-B.

Tyúkszemlítő
három nap alatt elmu-
laszt tyúkszemlítő, bő-
rteményedést és szemöl-
csöket. Ára 2 kor. Kap-
ható Farkas István
„Apolló” drogeriájában
Nagyvárad, Rákóczi-ut
7-B. sz.

Ruhaszővetek,
selymek, bársonyok,
szőrmeujdonságok, sző-
nyeg és fehérművek
legolcsóbban Cziller Imre
nagyáruházában.

HIRDETMÉNY!

Tudomására hozom Nagyvárad város és
Biharmegye közönségének, hogy a Városi
Kávéházamat eladtam és a visszamaradt

kávéházi italokat nagybani áron
bocsátom a t. fogyasztóközönség rendelkezé-
zésére azon megjegyzéssel, hogy a borokból
10 üvegnél kevesebb nem kapható. Hely-
beli megrendelőimnek üvegenként 10 fillér
küldöncdíj ellenében kívánságára már házhoz
is szállítom.

Kérem azonnali szíves megrendelésüket,
mert nagyon sajnálnám, ha a későbbi jelent-
kezőket már nem volna módomban kiszolgálni.

HERCZ IMRE

Rákóczi-ut 12. (Apolló-palota.)

Telefon 4-38.

Telefon 4-38.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉK:

FEHÉR BOROK: Palugyai Leánya 12-50,
Palugyai Rizling 12-50, Palugyai Chateau
12-50, Domány Rizling 12-50, Domány
Magyarádi 12-50, Domány Zöldszilvany
12-50, Hg. Windisch-Graetz 12-50. Beret-
vás: Ezerjő 13-50, Beretvás Zamatot
13-50 kor.

TOKAJI BOROK: Aszu 0-5 l. 25, Szamo-
rodni 0-5 l. 12-50, Szamorodni 0-25 l. 7 K.

VÖRÖS BOROK: Bordeaux Beretvás 0-7 l.
13-50, Chateau Windischgraetz 0-7 l. 13-50,
Chateau Palugyai 0-7 l. 13-50, Egri Vörös
Tokaji Bortermelő Rt. 0-7 l. 13-50 kor.

KÜLFÖLDI BOROK: Malaga 0-7 l. 38-00,
Sherry 0-7 l. 38 kor.

PEZSGŐK: Törley, Dietzl, Palugyai, Tran-
silvan, Goldeck, üvegenként 36 kor.

LIKÖRÖK: Triple Sec, Sherry Brandi,
Cordiol Medok, Curasso, Allasch, Külön-
féle francia likörök, Gyomai erősítő, li-
terenként 58 korona.

Az árak üvegcserevel, vagy üvegenként
2 korona betéttel értendők.

Kicsinybeni eladásra, főlerakatom JANO-
VICS IGNÁZ bodega üzletében Rákóczi-
ut városi kávéházzal szemben, a fent
jelzett árak mellett beszerezhetők.

A Sajtó hölgybizottság

könyv és lapterjesztő vállalata:
a Kossuth Lajos-utcai trafikban

ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mi-
előtt szét nem néztünk a Sajtó
hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN

Támogassuk ezen új vállalatot!!!

Mocsáry Sándor

törv. bej. cég.

Villany-, gáz- és víz-
vezetékszerelő, bronz-
műves, bádógos, laka-
tos, műszerész és gal-
vanizáló. Irógép-, ke-
rékpár-, gramofon-
javító és nikkelező.

Iroda és raktár:

• Zöldfa-utca 8. Telefon 1404.

Ipartelep:

Szent János-u. 22. Telefon 532

Felső Kereskedelmi
és Polgári iskolából
kimaradt tanulókat
magánvizsgára elő-
készít felelősséggel

a Középiskolai
Előkészítő

Donát-tanfolyam

Beöthy Ödön-utca 30. sz. Telefon 1000.

Új kereskedelmi tanfolyam

hölgyek részére (gyors- és gép-
írás, számtan, könyvvitel, he-
lyes és szépírás) szeptember
15-től kezdve a DONÁT-féle
tanfolyamban Beöthy Ödön-utca 30.
Telefon 1000.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház mű-
vésznőinek egyedüli fűző
szállítója.

Tisztításokat és átala-
kításokat elvállalunk.
Fűzők mérték után a
legrövidebb idő alatt el-
készítetnek.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP: NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos főzőedények, Wolfram
és egyéb izzólámpák a legolcsóbb áron kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos vilá-
gítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeleti szolgálat.
Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig. Villamos motorok
nagy választékban kaphatók. Költségvetéseket díjmentesen készítünk.

A telep telefonja 514.

Főszeelő telefonja 55.